

PROSVETA

GLASILLO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglašov po dogovorni, Rokopis se ne vrati.

Narodna: Zgodnjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto. \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za iznosomno \$5.00.

Naslov na vse, kar ima značaj v listu:

"PROSVETA"

2487-29 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenske National Benefit Society.

Owned by the Slovenske National Benefit Society.

Advertising rates on request.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$5.00 per year.

"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

SLIKE IZ NASELBIN.

Staunton, Ill. — Mislim, da je več let ni bilo doppisa iz naše naselbine v priljubljeni nam Prosveti. Tisti, ki imajo kaj več v glavi in v žepu, se ne zmenijo za druge, da bi poročali v javnosti, drugi pa smo sploh bolj ined zapanimi. Dostti je grmenja, malo delja. Tako smo Slovenci v Stauntonu. Nihče mi ne more opozekati pri tem. Za napredne se štejemo, a razum dveh društav S. N. P. J. in S. S. P. Z. ni govor o na prednosti. Če pride dobra stvar na dnevni red pri društvenih sejih, se tista je zavrnena, kar jaz sprevidim, da je največ krvida U. S. of A. dolara. Je pač starja pravda, da tistega vsak rad vzame v mošnjoček, vun pa bi ga ne pustil nikdar več. Če bomo še hodili po tej poti, naši potomeci ne bodo nješčesar vedeli o nas v naših naselbinah.

Slabe delavske razmere nas tražejo že od zadnje stavke sem. Kralza je pridela kakor povsod po majharskih naselbinah. Državo Illinois imajo baroni premoga menda še najbolj na piki iz političnih vzrokov.

Tudi prirejamo pri nas nikakih zabav, v čemur smo najbolj konzervativni med drugimi narodnostmi. Enkrat v letu se razmajemo, in še takrat smo si večinokrat v lašč.

Zadnjih par tednov so nam bili vremenski bogovi se nekam naklonjeni, da so nam boljše polovice pričele kopati gredice in sejati solato ter drugo zelenjavlo. 9. marca, ko smo se prebudili, smo pa sposnali, da nam tudi bogovi tamgori niso tako zelo naklonjeni, kajti pokrili so nam tla s 4 do 5 palcev snega. Še nič ne izgleda, da bi prenchali s svojo darežljivostjo.

Rojaki tu se vedenoma zanjamajo za državljanstvo, posebno pa že soprote, kar je novi zakon v veljavi. Ne bo dolgo, ko v tem mestu ne bo enega Slovence več, da bi ne bil državljan Združenitv držav. To je vse hvalovredno, da bomo pri volitvah lahko šli vse na voliče in oddali glasove svojim kandidatom, ne pa kakim umaznim oljerjem.

V šest milj od tu oddaljeni vasi Benlid je preminula 1. marca ob sedmih sjetri po šestmesečni bolezni soprote Matije Reven, poznana nam sestra Barbara Reven. Pokojnica je bila rojena Horvat v Beredi vasi na Belokranjskem. Prišla je v Združene države s svojimi starimi pred 36 leti. Prvič je bila poročena z Antonom Subičem v Bear Creeku, Mont., a prvi soprog ji je umrl 4. aprila 1914. Iz prvega zakona je bila obduvana z devetimi otroci, katerih sedem še živi. Prisnila se je na Benlid, Ill., leta 1917 in živelva tukaj s svojo družino razun dveh hčerja do svoje zadnje ure. Po doljih letih je mati videla vseh seden otrok stati ob svoji smrtni posteli, materino srce se je poslovilo do žalujočih otrok in soproga drugega zakona. Sestri, hčeri pokojne Barbare živita: mrs. Katarina Oblak nekje v Pensylvaniji, sestra mrs. Teresija Sturm v Montani, brat John Horvat nekje v Koloradu.

Se ni bila pokopana pokojnica, že se je naredila druga nesreča v njeni družini. Desetletni vnuk Walter Subič, sin njenega najstarejšega sina Antona, je šel milj daleč na farmo k svojemu prijatelju 16 letnemu Lovrencu Johnsonu. To je bilo 3. marca po polnoči. Nesreča se je pripetila, ko sta se dečka pri igri obmetala s koruznimi štori. Walter je pograblji puško, misil je, da je prazna, pa je bila nabasana in ustrelila Lovrenca v desno stran. Živila tako nesrečno, da je po treh urah umrl.

To je spet dokaz, kako opasno je, če starši puščajo otrokom orodje in ne premislijo na nevarnost, če ga otroci dobijo v roki.

Nesreča gotovo sledi. Lovrenc Johnson je bil še pri polni zavesti, da je lahko še vse poročal pred smrjo in mrljiko poreta je oprostila Walterja Subiča vse krivde.

Na 28. februarja se je tu ponosredil Valentín Potocnik. Padel je na njega premog ter mu silom vrat, da je bil na mestu mrtve. Fant je bil star 21 let in jako naprednega značaja. Iz starega kraja je prišel že po vojni z družino svojega očeta iz Škofje Loke na Gorenjskem. Spadal je k S. N. P. J.

Dne 5. marca je umrl v bolnišnici Ignac Jež. Star je bil okrog 38 let in doma nad Škofjo Loko na Gorenjskem. Spadal ni k nobenemu društvu.

Se drugo žrtev je smrt zahvale dne 12. marca na Reliancu, Wyo. Na Karla Zov je padla velika plasti kamenja ter ga popolnoma zmečkal. Doma je bil iz Jakš pri Kamniku in star 36 let. Bil je član S. N. P. J. — John Golob, knjižničar S. D.

To je spet dokaz, kako opasno je, če starši puščajo otrokom orodje in ne premislijo na nevarnost, če ga otroci dobijo v roki.

Se drugo žrtev je smrt zahvale dne 12. marca na Reliancu, Wyo. Na Karla Zov je padla velika plasti kamenja ter ga popolnoma zmečkal. Doma je bil iz Jakš pri Kamniku in star 36 let. Bil je član S. N. P. J. — John Golob, knjižničar S. D.

Pokojno mrs. Reven smo položili k zadnjemu počitku v torek popoldne dne 4. marca na Memorial Park pokopališču v Stauntonu, Ill., pri veliki udeležbi prijateljev, bratov in sester. Zadnji prevod je bil dokaz, da je bila pokojnica priljubljena med nami. Položili smo ji svečne evelice v zadnji počitki na gomilo.

Bila je članica dveh društav: sv. Alojzija, št. 87 J. S. K. J. v St. Louisu, Mo., in sv. Janeza Krstnika, št. 14 K. S. K. J. v Butovi, Mont. Obe društvi sta ji položili krasne vence. Kot član dru-

štva št. 87 J. S. K. J. se lepo razvalim vsem, ki so se udeležili pogreba in posebno društvo iz Benida S. N. P. J., ki je dalo iz svoje srede pogrebne.

Lepo hvala dvajstirtem članicam imenovanega društva, ki so prostovoljno nosile evertice in vence za pokojno in pa hodile od hiše žalosti do cerkve. To je zopet dokaz, kako umestna bi bila združitev vseh slovenskih jednot in zvez. Saj vendar šutimo vse enako, vse smo delavci in vse stremono za čimboljšim zavarovanjem in ščitenjem od strani močnejših organizacij. Zakaj bi se torej ne spojili v najmočnejši S. N. P. J.?

V imenu žaluoče družine še enkrat vsem skupaj najlepša hvala, društvenim uradnikom in članom št. 87 J. S. K. J. za venec in ker so prišli 45 milj daleč na spred. — Frank Lubich.

Rock Springs, Wyo. — Po raznih krajih se še vidi začetek spomlad, a v Wyomingu še rajajo bele muhe kakor o božiču. Toliko ugodnije je sedeti pečilarju za pečjo in pričakovati, kakšen rezultat bo imel pečljane v prestopnem letu. Glavna nevihta prestopnega leta v februarju je minila, in pečilarji lioni so še nedotaknjeni od nešte roke. Tako je varovati vavnjeni pokladi, ali a trdno voljo je vse mogobe. No, saj prav posebno se nam ni treba barikadirati, ker v R. S. nekaj spol ni nadležen.

Na 1. marca je imel novoustanovljeni slovenski neodvisni izobraževalni klub svojo prvo veselico, ki se je sijajno obnesla. Klub je že precej moden po stanju, tako da je bil ustanovljen pred par meseci, in že je v februarju 75 članov. Vstopnina je \$1. 72 let. — S. Marija Benedikt Stupar, usmiljenka, 40 let. — Marija Samotrdan, žena sel. prekača, 53 let. — Fran Mehle, ubožec, 81 let. — Frančišek Nekav, kovačeva žena, 35 let. — August Šinok, kovački pomočnik, 16 let. — Dne 29. februarja: Ivan Kleinmayr, zasebnica, 72 let. — Franc Globočnik, duminar, 74 let. — Josip Zitterschläger, trgovsotrudnik, 23 let.

Umrl so v Ljubljani: — Dne 26. februarja: Peter Plahuta, sar, 32 let. — Dne 27. februarja: Ida Per, rejenka, pol leta. — Ulka Barta, brivčev sin, 9 mesecov.

— Stanko Jerneje, kurjačev 10 mesecov. — Dne 28. februarja: Frančiška Rogl, vdova umirovlega sodnega višjega uradnika.

Imamo ljudi, ki so v nekaterih osirih sila napredni in vedeni več kot drugi, ker se bolj zanimajo za vse, a v resnici pa niso uči boljši od drugih delavcev. Vsak delavec, ki ima rasum, gleda na boljša razmere, vsaka organizacija in napredna ustanova stremi za napredkom. Tako se je tudi pred leti zavzele nekaj dobrih rojakov pred več leti. Ustanovljenih je bilo več podpornih društev, da so pozneje došli rojaki v Springfield spoznali, da je tu skupina naprednih Slovencev.

Nekaj let nazaj so se rojaki spoznali in kupili Slovenski narodni dom, ki ima služiti kot zbirališče vseh društv za seje in druge zavade. V letih se je že marsikaj drugega dobrega napravilo.

Stvar ne gre tako gladko, zato moramo imeti potrpljenje. Najbolj potrebna pa je sloga med nami in volja do dela. Mogode bomo tudi mi sposobni pokazati se nekoč z večjim poslopjem. Seja delničarjev se vrši dne 1. aprila ob dveh popoldne. Ker je več vavnih sadev, je potrebno, da se zberemo v polnem številu. Taka je želja odbora. — Frank Besjak.

Zabava vojnega dobičkarja, noči 1. marca se je zabavil v hotelu na terazijah v Belgradu neki beograjski stavbeni vojni dobičkar z večjo družino. Po zaključku zabave okrog 1. maja ponodi je plačati vojni dobičkar "cehe" 40 tisoč dinarjev. Ko zapustil vojni dobičkar restavcijo, je sedel v fijakerski vagoni, naročil vsem okoli stojecim in žičkom, da vozijo za njim. Tek vožnja je bilo okrog 30. Konj fijakerske povorka prila prostanovanje vojnega dobičkarja je vojni dobičkar izstopil in izdal izvoščkom 6000 Din, da si razdeje med seboj.

Zabava vojnega dobičkarja, noči 1. marca se je zabavil v hotelu na terazijah v Belgradu neki beograjski stavbeni vojni dobičkar z večjo družino. Po zaključku zabave okrog 1. maja ponodi je plačati vojni dobičkar "cehe" 40 tisoč dinarjev. Ko zapustil vojni dobičkar restavcijo, je sedel v fijakerski vagoni, naročil vsem okoli stojecim in žičkom, da vozijo za njim. Tek vožnja je bilo okrog 30. Konj fijakerske povorka prila prostanovanje vojnega dobičkarja je vojni dobičkar izstopil in izdal izvoščkom 6000 Din, da si razdeje med seboj.

V pokoj je šel ljubljanski neigračiščni pisarniški ravnatelj Janez Boltar, ki je bil v mestni skupnosti uslužben 40 let in dva meseca.

Gospod ravnatelj Boltar je bil na glasu kot izredno veden in upredničnik in je tudi v vseh krogih ljubljanskega prebivalstva učinkovito spodbujanje.

Boltar je star deset let, še vedno žil in zdrav.

Predoljšek na Barju. Društvo bandnih zavodov v Sloveniji je na klonilu podporo v iznosu 10.000 Din, za po zadnji veliki povedni očakovanje Barjane v pomembnejši mestne občine ljubljanske. Ta predstavitev tukajšnjega društva "Rdeči križ" je votiralo znesek 3.000 Din, ki naj se razdeli med one, ki so trpeli škodo na svojem zdravju in so podpore najbolj potrebitni.

Ruski trust za izvoz v Jugoslavijo. Beograjske novosti javljajo iz Moskve, da se snuje v Petogradu ruski trust za izvoz v Jugoslavijo.

Kriminalna statistika iz Beograda. — Leta 1923. se je izvršilo v Beogradu 5 roparskih umorov, 13 ubojstev, 5 detomorov, 12 vločev, 3 slučajev ponarcjevanja denarja, 373 vedenj tatvin, 3 nasilstva, 23 težkih poškodb, 31 sestanjuf in 28 ostalih prestopenj. Navadnih tatvin je bilo 493.

Razprava proti Čarugli. — Pravljica proti znaniemu razbojniški Čarugli je končana in je že v preiskovalni materiali v rokah državnega pravdila, da vločila tožbo. Javna razprava proti Čarugli se prične okrog Velike noči.

Upravljanje spalne bolezni. — Evropski srečišči proti poročali je obolenje spalne bolezni, ki se snuje v Beogradu za spalno boleznično divje oseb. Sedaj prihaja tudi da je v zamolbi bolnicni z spalno boleznično bolnični.

Lazar Ašimov iz Kovina, ki je nepretrgoma žive 43 dne.

Prisostovatelj. — Cardiff Mine, Utah. — Vremenski bogovi so najbrži vzel kontrakt, ker nam kar dan za dnem napišajo sneg. Dostil plače se jim bo nakopičilo, če delajo za denar.

Predoljšek se je ponosredil tu Slovencem. S davaljem je sunil v oko, da je moral odditi k zdravniku. Danes je pa prišla usoda nad mene. Dobil sem "darilo" iz visočine 160, odkoder mi je tako nerodno padel kamen, da mi je izpustil malo slabe krvi. Dober strelec mora vendar biti, ki iz tolike višine zadene človeka. Zdaj si bom vsaj malo odpočil, ker drugače bi moral kar naprej gavati. Bo že boljše, ako ne slabše.

Pozdrav od trpin na načetu "čedado". — Frank Kroll.

Cardsfield Mine, Utah. — Vremenski bogovi so najbrži vzel kontrakt, ker nam kar dan za dnem napišajo sneg. Dostil plače se jim bo nakopičilo, če delajo za denar.

Pre doljšek se je ponosredil tu Slovencem. S davaljem je sunil v oko, da je moral odditi k zdravniku. Danes je pa prišla usoda nad mene. Dobil sem "darilo" iz visočine 160, odkoder mi je tako nerodno padel kamen, da mi je izpustil malo slabe krvi. Dober strelec mora vendar biti, ki iz tolike višine zadene človeka. Zdaj si bom vsaj malo odpočil, ker drugače bi moral kar naprej gavati. Bo že boljše, ako ne slabše.

Pozdrav od trpin na načetu "čedado". — Frank Kroll.

Zanesljivo dobro sredstvo proti zobobolu. — V švedskem zdravniškem glasilu priporoča nekdo proti zobobolu nastopno sredstvo in pravil: Pred nekaj leti sem trpel na huden vnetju zobne korekture. Zvedel sem, da ponuhajo boljčine, če se dese v nosno odprtino na oni strani, na kateri boleči človeka zobje, kos bombačevine (vate) omogočen v eter. To sem potreboval tako kmalu stavkati. Jaz sem drugega mnenja. Če si človek zbolel po zahodu.

Biščku v Sp. Ščiki je padel zdravnik Anton Nadžar, ki nas nismo nesrečno, da si je zlomil vreber na desni strani. — V kramni tovarni v Mostah se je padel delavec Andrej Frantar z otravnim lugom po desni nogi. — V papirnici v Vevčah se je poskodoval lesotroštar Stanislav Troki lev roki, strugar Etibia Fink tudi lev roki, elektriker Franek Štokršek pa je padel ravnatelj s lastnimi stresi in je dobil težke poškodbe na levi roki.

Mesec. — Pri mizarju Petru Bizaku v Sp. Ščiki je padel zdravnik pomočnik Anton Nadžar, ki nas nismo nesrečno, da si je zlomil vreber na desni strani. — V kramni tovarni v Mostah se je padel delavec Andrej Frantar z otravnim lugom po desni nogi. — V papirnici v Vevčah se je poskodoval lesotroštar Stanislav Troki lev roki, strugar Etibia Fink tudi lev roki, elektriker Franek Štokršek pa je padel ravnatelj s lastnimi stresi in je dobil težke poškodbe na levi roki.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J.
in čitateljev Prosvete.

Breezy Hill, Kansas. — Cloveka zabolil sreč, ko kaj takega bera, da bi res prijet bil ali telezno metlo ter ponemel s sveta kapitliste in njih pristaše — prostovoljce. Dopisnik je pisal o škodljivih podpihovalcih. Mu li nič ni znano, da so nas podpirali ilinoški premogarji, in je ravno mnogo tistih, ki so tu prej nam jedli kruh, kazalo jim osle v zahvalo za podporo.

Bili so samostojni delaveci in podjetniki toliko časa, dokler ni prišla Howatova stranka na križilo. Dopisnik ne pove, kdo je izvojeval tisto zmago — oni, ki so delali, ali tisti, ki so stavkali. O tem ni droma.

Pisec piše, koliko gorja so mu prizadiali lastni rojaki. Zakaj ne nove, kolikor gorja so prizadili stavkazi svojim bratom z njih nepremičljenim dejanjem.

Malo odgovora Johnu Paulinzu iz Girarda, Kans. Pravi, da ni sposoben za pisanje, bil pa je sposoben za delo med stavko, ki se ga je lotil. Prav, da tudi ne bo več. Mar li misli, da smo že pozabili, da je stavkal z nami do konca februarja, pa ne do konca avgusta. — Prosili so za sprejetje v unijo in za čarter, pa niso bili uslušani.

Dopisnik pravi, da so bili mesec dni doma brez dela. Zavedni premogarji pa so bili doma 11 mesecev. Ugibanje da je bilo na vse kraje, da tisti ne bodo dobili dela, ki so še kdaj delali med stavko in ne bodo sprejeti v unijo. Pravzaprav tako bi moralo biti, pa ni. Kdor pazno zasleduje delo Lewisove mašine, se ne sme čuditi. Zopet je torej kupil delnicino in začel delati do začetka avgusta. Ni mu bilo dovolj enkrat, poizkušil je še drugič. To je bilo vse, kar je delal na premogu, ali dovolj. Kaj hoče še več? Se li ne zaveda, da vsaka lopata nakopanega pre-

moga med stavko daljša trpljenje drugim, ki se žrtvujejo za svoje nasprotnike. Pravi, da ni nikomur storil nič zlega. Ali ni to žaljenje, ko daljša trpljenje svojim bratom med stavko?

“Če bi ga napadli pametni ljudje, ne bil bi se jih bal,” pravi. Da se da pametnemu človeku kaj dopovedati, ako je trezne glave, to odobravam. Zato pa se tudi stavkokazni prijela beseda, ko smo jih opominjali, celo prosili, naj prenehajajo z delom, ko je stavka, da pride prej zmaga. Zaman so bile prešnje.

Dalje piše, da ni najemal nikog zagovornika, ker ga dobi v vsakem pametnem človeku. Edna bi ga vprašala, koliko delnie mu je neki dal in kateri rov mu je obljubil med prihodnjo stavko, da ga zagovarja. Pametnemu človeku še kaj takega na misel ne pride.

Ko napoči zopet stavka, naj se zberejo v skupine in pričnejo obravati svoje rudnike pod odprto delavnico. Zavedene delavške žene vemo, kaj nam bo storiti.

Sedanji governor Davis ne bo stal stavkokazom za hrbotom, ker je Allen s svojo milico in industrijskim sodiščem.

Kje so pa danes tiste napredne in izkušene ameriške Slovenke, ki so se pred nedolgom tako pogosto oglašale, in še je kaj zapisal, da jim-ni bilo všeč, se jih je oglašilo kar deset. Na noge, ţene, pogum in povejte svoje! — F. Simkovec.

Girard, Kana. — Na mi bo dovoljeno odgovoriti, ker se mi goodi krvica, v zadovi, kot je pisal A. Divjak v št. 28. Omenjenega leta sem bil junija pol dneva v rovu Sheridan Coal Co. št. 19, to je vse. Dopisnik pa pride z izjavo, da sem delal tam junija meseca.

Od mojega pisma piše, pa ne pove, kakšne vsebine pismo je pisal svojemu bratu v Auburn, Ill., proti meni, ko niti misil nisem, da je moj nasprotnik, dokler ni pisal bratu proti meni. Vpričo meni in še več drugih je njegov brat

potem prečital pismo, ki ga je dobil od brata A. Divjaka. Pisal je: “Naenite ga, če je tam. On je v Kansasu skebal.” — Ko sem ga vprašal, zakaj je pisal tako zdržljivo pismo proti meni, se je izgovarjal, da on sploh ni vedel, kje se jaz nahajam in da je bil presenečen, ko je dobil moje pismo.

Ne pisal bi tega, pa ker on omenja moje pismo, da je bilo surove vsebine. — Dobro sem ga videl pri rovu, ko je bila stavka končana in je vprašal, če bomo stopili v unijo. Peve mu je odgovoril, da prec, kakor hitro bo mogče. Zdaj pa pravi, da ni dobil odgovora.

On in rojakinja iz Breezy Hills pišeta, da smo imeli zaščitnika Alena in njegovo industrijsko sodišče, kar pa ni resnica. Takrat, ko je Allen rekel, da nam bi poslal zaščito, pa smo prenehali delati, kajti ravno Allen z njegovim sodiščem nam je napravil toliko zmešanjave. Zraven so seveda pomili tudi nazadnjiški voditelji. Krivda zdaj pada samo na nasrečine, onim je pa vse odpuščeno. Tolažim se z tem, da so ljudje, ki gnajo tudi temeljitejše misli in ne sodijo tako.

Rojakinja pravi, da smo kršili pravila organizacije U. M. W. of A. Saj nismo pripadali k njim; če bi bili pa kršili pravila S. N. P. J., bi bili gotovo suspendirani. — John Paulinx.

Franklin, Kana. — Čital sem dopis od mr. Junkota, ki sem mu moral pripriditi, da je popolnoma res, kar piše. Tudi v Franklinu ni drugače. Dokler ni krsta, pogreba ali birme, so največji nasprotniki duhovništva, a kadar se pripeti kaj tega, pa hitro v cerkev. Zdi se jim pač častno, da so za botra, in ko jih kdo prosi, naj gredo v rov, pa bodo videli, da imajo delaveci vsaki dan pekel, kadar delajo. Torej tega ne bodo deležni na onem svetu.

Največja potreba je, da je vse otroke moramo učiti bolje, kakor so učili nas starši, da bodo versko svobodni. Potem bo kmalu odzvonilo verskemu humbugu in prijet bo boljši čas ter srečnejša doba za delavce. Duhovni gospodje naj bi se rajši prijeti poštenega dela, da bi vedeli, kako se živi, zdaj itak ne vedo. Naj gredo v rov, pa bodo videli, da imajo delaveci vsaki dan pekel, kadar delajo. Torej tega ne bodo deležni na onem svetu. — Josephine Tratnik.

Hilhart, Ind. — Dvignila se je članica v št. 43 čez mene in mojega prijatelja, da sva proti katoliški jednoti. Nič nimava proti določeni jednoti, le vprašala sva, na kaki podlagi obstoji. Mr. Leo Michich name je povedal, da se mora pri tisti jednoti vsaj enkrat v letu opraviti spoved, posebno o velikonočnem času. Tega pa nisva mogla razumeti, ker vse skupaj se je name zdelo nesmiselno, da bi se pustila na tak način komandirati kakemu črnošuknjušu. Zato sva odalovila potnika.

Dopisovalka pravi, da se ni batiti spovedi, ampak električnega stolca. Midva s prijateljem, malim, da živiva pošteno, ker nisva imela še sodnijskih opravkov. To naj bo odgovor dopisnici na hujskajoče pisanje v Edinosti, pod katerega se niti ne upa podpisati. — Jim Hostnik in Urban Snaydar, slovenska pečarja.

Library, Pa. — Primoran sem odgovoriti na dopis z dne 16. februarja, ki ga je pribolj neki pečar iz Finleyville, Pa. Kako more kritizirati sodruga Novaka, katerega ni niti videl. Zakaj ni prišel na shod, na katerem je govoril Novak, in ake so niti strinjal z njim, naj bi bil kritiziral v njegovi načeločnosti, ne pa na ta način.

Govor s. Novaka je bil izvrstven in poslušalci so bili zelo navdušeni. Celo so se strinjali z njegovimi idejami. Uspeh je bil, da se je večje delovalev organiziralo v delavski stranki. Zatorej mislim, da človek, ki žrtvuje vse svoje moči v korist delavstva, ne zaslubi takake kritike. Tistem pečlarju svetujem, naj bo bolj previden s svojim izražanjem. — Leo Prijatelj.

Nefss, Ohio. — V odgovor bratu Leonu Plahutu. V dopisu, ki je bil priobčen v št. 299, ga nisem imenoval s polnim imenom, ker bi ondu zri Boga na žarečem prestolom. Upalih lie je bil, in žolta koža je pričala, da boleha na želodeu in jetrih.

“Čuden svet! Čuden svet!” Oče Gervazij je v tem neprestano pokal z bičem po temni svoji kodi in rjul nekako tako, kakov zaboden vol, ki je ušel mesarju iz klavnice.

“Ako ti je po volji, pojdi v sosedne celične!” ogovori me učitelj z vsečilčica Svetega Simplicija. Molče stopam za njim.

“Evo ti očeta Krispina!” V celici ugledam suhega človeka, katerega so zgolj kosti in kite. Tičel je v kotu sključen na tlich in neprestano obrači oči proti nebu, kakor bi ondu zri Boga na žarečem prestolom. Upalih lie je bil, in žolta koža je pričala, da boleha na želodeu in jetrih.

“Kakove so zasluge očetu Krispini?” vprašam kako radoveden.

“Neizrecene!” ogovori mi spremjevalec ponosno.

“Kakor je videti, mož obilo strada!”

“Le malo je in živi samo ob travlji, kakor rast po divjem polju.”

“Samo ob travlji! Ni mogoče!”

“Ni mogoče! Pravčniku ni nič nemogoče! In ali nisi čital v svetih knjigah, da se je kralj Nebukadnečar nekaj let pasel ob sami travlji? Bil je velik grčevnik in ni veroval v pravega Boga. In pravčnik pred Gospodom bodi slabši od kralja Nebukadnečarja? Zatrjujem ti na večno življenje, da živi oče Krispin ob travlji, kakor jo redi polja!”

“Kaj je pregrasil, da se pokori tako strogo?”

“To mu je baš neprečenljiva zasluga, da ni pregrasil trič s kolesom, dokler ni izdihnila. Truplo so sežgali in pepel izročili vetru, da ga je raznesel na vse štiri strani. Ali ni bila to pravčna kazen nje pregrasil?”

“Njii! Vprašaš celo!” Kar se je morsalo zgoditi! Sredi ljubljanskega polja so postavili leseni oder, na njem pa so ji evetoče toda pregrasil telo trič s kolesom, dokler ni izdihnila. Truplo so sežgali in pepel izročili vetru, da ga je raznesel na vse štiri strani. Ali ni bila to pravčna kazen nje pregrasil?”

“Pregral ničesar! Cudi se mu, zakaj oče Krispin je najpopolnejši nad, kar so jih obrodile svete knjige blaženega Antona od Kala!”

Spomenik Wilsonu postavijo v Pragi. Spomenik bo stal pred parlamentom.

Potresne katastrofe.

V zadnjih mesecih smo doživeli zopet celo vrsto potresnih katastrof, med njimi največje, kar jih poznata slovenska zgodovina — potres na Japonskem. Stotisoč ljudi so našli smrt deloma v valovih na kopno butajočega morja, deloma v ruševinah hiš in drugih objektov. Razen tega strašnega potresa smo doživeli v zadnjem času še več drugih, večjih in manjših, po vseh naših zemeljskih kontinentih in tudi naši oči južoslovanski domovini skrivnostne podzemeljske sile niso prizanesle. Severna Dalmacija je postala zadnje čase točišče neprestanih manjših potresnih sunkov, ki močno spominjajo na potrese v grški provinci Phokis, ki so trajali neprestano od leta 1870 do 1873, torej celo tri leta. Ti potresi so bili sedemkrat močnejši in mnogo bolj katastrofniki, kakor so sedanji v Dalmaciji; zemlja se je tri leta skoraj neprestano tresla; bili so dnevi, ko so si sledili sunki takoj zaporedoma, da je odpadel na vse 3 sekunde eden, na en dan pa 29.000. Potresne sunke je včasih spremjalo podzemsko bobnjenje. Tamkajšnji prebivalci so poblažnili ob groze in neprestanega gibanja zemlje. Končno so po približno treh letih sunki popolnoma prenehali in vse je bilo kakor prej. Slični, zaporedni in dolgo trajajoči potresi se dogajajo tudi drugod, posebno na Japonskem, v nekaterih predelih Amerike itd.

Največja potreba je, da seveda zmanjša v velike katastrofami. V Evropi namreč ne spada med na potresna ozemlja, kakor na Japonsku, nekateri deli Amerike in v Tihega oceana.

Razno.

Okameneli vojaki. Ko so rali vojne trdnjave v dolini tvega vojaka na Francoskem našli kasutno vojaško kaverno, so to kaverno odkopal, se je dalo grozovit prizor. V kaverni sedela celo kompanija zemljepisov, preko 100 ljudi in v jih je kaškar okamenela. Bili so zneni s plinom, a njihova trupla tako ohranjena, da se nihaj poznala niti najmanjša kakve poškodbe. Vhod v to kaverno je bil očvidno zasut od težke granate tako da struplji niso mogli iz kaverne, je prišel v kaverno zrak, se pla razpadla v prah.

Odkod imajo meseci svoja na. Mednarodna imena mesec, ki so v rabi po vsem svetu, so dedovana po starem Rimu. Je dobil ime po Janusu, rimski bog z dvema obrazoma, ki je dal naprej v novo in nazaj v leto.

Februar izvira iz latinske besede “febrare”, čistiti, ker se v tem času leta vršile teme čiščenja v starem Rimu.

Marč je imenom po Martu, bogu v april pa od besede “aperi”, preti, ker se ta mesec začne prej.

Mednarodna imena mesec, ki so v rabi po vsem svetu, so dedovana po starem Rimu. Maj se je po božji naravnosti v Juniju, julij in avgust nosijo in tri veliki Rimljani: Junijus in Augustus Cesar.

Julij je po starim kaledonijanskem koledarju pričenjal z marem, je september z oktobrom, natisnjen na

četrtek, tretje četrtletje v letu, in takrat nazivajo še danes, dasi ne po njeni več tega, kar znači imena.

ZENITVENA PONUDBA
Samec star 37 let, napredovanje in mišljajenja z večjim sodelovanjem in dohodkom, želi seznaniti s Slovenskimi kletom ali vdovo z enim o

kom istega mišljajenja v star 33 do 37 let v svrhu ženitve. Veča nekoliko angleščine zanima pa se za one, ki značajo može. Tajnost je načina. Pisma in slike je napisati na naslov: “Samec” 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ZA KUHANJE PIVNIH DOMA
imamo v zalogi slad, hmelj, slad in vse druge potrebštine. Poskušajte se preprljavati, da je doma pri kuhanju vedno le najboljši in najlepši. Dobiti je tudi slike v steklencih in raznih lončev.

Mi vam dostavimo narodile po št. točno v vse kraje.

Grosjerian, dadiččarjam in v dajalne zelenjane doma primerno pusti pri včerjih narodilih. Pisanje informacije na:

FRANK OGLAR,
6461 Superior Avenue, Cleveland,

Trendline
Grosjerian
Grosjerian

MITRA VOJNA V JUGOSLAVIJO
NEW YORK-HAVRE
LA SAVOIE
PARIS
CHICAGO
BOCHUMERAU

Pišite po knjige ali z narodili doma

FRENCH LINE
100 North Dearborn Street, Chicago, Ill.
20 South Street, New York

French Line
Trendline
Grosjerian
Grosjerian

French Line
Trendline
Grosjerian
Grosjerian

French Line
Trendline
Grosjerian
Grosjerian

French Line
Trendline
Grosjerian
Grosjerian